

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Non necessario aliis manifesta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

modo volo te habere, te genere in uxorem, dubia sunt verba. Constitunt sponsalia ex Sanchez, l. c. quia ex se hæc verba satis verificantur, si ea proferens nolit nunc, illam esse suam, sed tempore futuro; Verum ab Hurt. l. c. hæc putantur verba, satis æquiuoca, quia possunt significare merum, dumtaxat desiderium promittendi, atque adeo iudex qui intentionem, sic loquentium, non nescit, debet pronuntiare (ait Hurtadus) per hæc verba, nec Matrimonium, nec sponsalia fuisse constituta. Lege etiam Delugo, l. 3. Respons. mor. d. 16. n. 47. & 48.

30. Accipio te in meam ex crastino, seu in crastinum, non sponsalia, sed Matrimonium constituere, docet Hurtad. loco citato, quia sensus est, nunc volo, seu consensio ut cras sis mea: consensus ergo est, inquit, de presenti, licet executio debeat esse cras. Ad l. c. ait, constituere sponsalia, quia ratione illius additi (ex crastino & c.) promissio est de futuro. Incerta igitur res hæc apparet mihi.

31. Nullam aliam ducam, vel ducam nisi te, vel prater te, vel quam te, nec sponsalia constituere, nec Matrimonium putant Sanchez, ibid. num. 5. 8. & 10. & Pontius lib. 2. marr. c. 10. Rem esse dubiam dicit Averl. q. 8. marr. sect. 3. V. Debet. Distinguit autem Hurt. l. c. diff. 13. num. 57. Si enim dicatur ducam: constituitur (ait) Matrimonium, si ducam, constituuntur sponsalia. Huic postremo adhæreo, quia per illud, ducam, consensus præsens exprimitur; per illud, ducam, exprimitur futurus; nam propterea num. 11. hanc posteriorem numeravi inter formas constituentes sponsalia, & illam priorem n. 14. recensui inter constituentes matrimonium.

Signa, quæ Sponsalia constituunt.

32. Porrigere, & tangere sibi manus in signum fidei, & promissionis, quam sibi dant Sponsi de futuris Nuptiis.

33. Immissio annuli in digitum, ad idem significandum.

34. Missio, & acceptatio munerum juxta morem Sponsorum, præcedente tractatu de matrimonio.

Ex his vides non solum prædicta signa sola, sed nec ipsam copulam solum, constituere sponsalia, nisi supponatur tractatio de Nuptiis, vel quid simile, secus enim prædicta præstari possens animo fornicatio.

35. Taciturnitas filii præsentis, quando parentes, Tutores, vel curam illius loco Parentum gerentes Matrimonium ipsi promittunt, parit sponsalia. Parentes, inquam, Tutores & c. non vero extranei, nam non assentior Pontio lib. 2. cap. 14. n. 7. assentior, & Dianæ p. 3. r. 4. resol. 370. iudicanti esse probabile, constitui sponsalia, etiam si extranei sint, qui promittunt, non assentior, inquam, quia extranei carent auctoritate exprimendi aliorum consensum, & Taciturnitas tunc dicti filii non præsumitur rationabiliter esse consensus, facile enim potest procedere ex eo, quod non curat ea, quæ dicti extranei ex se promittunt, cum non teneatur ipsis respondere.

36. Si filius absens, vel infans, postea fiat præsens, vel septennis, quando ab iisdem Parentibus ediscit promissionem pro ipso factam de ipsius Matrimonio, & ipse taceat, sponsalia item iniri. Ita Coninch. d. 2. dub. 3. num. 39. multo magis, si ratificet per verba, vel per cohabitationem, vel per oscula, & amplexus, vel per visitationem, vel per appellationem Sponsæ, vel per similia, sic enim est clara sponsalium, approbatio, quod etiam definitur in lute, C. vnic. de Spons. Impub. in 6.

§. IV. Non necessario aliis manifesta.

1. In hoc, inter alia multa, matrimonium differt à sponsalibus, quod post Tridentinum, Matrimonium invalidè iniri, nisi in eatur publicè, hoc est, coram Parocho, & Testibus, id, quod dicitur iniri Matrimonium in facie Ecclesiæ: at non, sic sponsalia; ad horum enim valorem satis est, si soli Sponsi inter se mutuam promissionem exhibeant. Quare sponsalia clandestina, & valida sunt, & nisi aliud mali immisce-

tur, licita, ut declaravit Sacra Congregatio apud l. c. diff. 16. n. 63. Dicitur autem (ait Sacra Congregatio) quod sponsum sit coram Parocho, & Testibus, non debet iniri sponsalia.

2. Porro dubitabis: An Matrimonium ipsum clandestinum, quod est invalidum, ut Matrimonium, tamen valida sponsalia, & sic, qui, absente Parocho, Testibus, Matrimonium contraxit, obligetur coniugium contrahere, quasi tunc sponsalia contraxisset.

3. Respondeo. Vel agimus de Matrimonio dotali, no contracto ab Impuberibus, vel à Puberibus, utas acquiritur à viro, decimo quarto anno contracto à femina, duodecimo item completo.

4. De priore non est controversia. Sic enim docemus, Matrimonium clandestinum, ut etiam publicum, si contrahatur inter dictos Impuberes nullum, tum ratione impubertatis, quia tunc non sunt in Matrimonio: tum ratione clandestinitatis, quia Tridentinum, sess. 24. cap. 1. de marr. Matrimonium clandestinum irritum est & nullum: eodem modo contra Sanchez lib. 1. marrim. d. 21. n. 5. docemus omnes, & Matrimonium esse, in ratione sponsalium, validum inter Impuberes, qui clandestinè invalidum Matrimonium contraxerunt, tamen contraxerint vera sponsalia, resolutaverit impedimentum publicæ honestatis. Hoc est, quia ejusmodi Matrimonium obligare in sponsalia definitur Caput finale de Spons. Impuberibus & c. cum; §. Idem quoque eodem n. 6. & ratio de futuris, quia quando actus includitur in eo, quod sit, sit in eo, let eo pacto, quo fit, valet meliori modo, quo patet. At sponsalia satis manifestè includuntur in eo contracto clandestino. Cum igitur ex alia parte Tridentinum nullum annullaverit Matrimonium clandestinum, potest Clandestina sponsalia, sequitur, ea esse valida. Etiam si prædicti expresse excluderint sponsalia, ut dicitur, Contrahimus Matrimonium, quod si matrimonium valet, volumus nos obligare ad sponsalia, tum tunc sponsalia inclusa nequaquam fuissent in illo clandestino matrimonio.

5. De posteriori celebris est, & valget quæritur de matrimonio clandestinum inter puberes, cum non valeat post Tridentinum; ut matrimonium, valet utriusque, ut sponsalia, sicuti modo diximus de clandestino inter puberes.

6. Negat Sanchez, l. c. diff. 20. eumque sequuntur Diana p. 3. trabit. 4. r. 23. 8. Becanos, Navarr. dicitur, Averfiam, loco mox citando, V. Si autem, Invenitur in Tridentini verbis. Ad sic, id est clandestinum, non dicitur eorum Sancta Synodus omnino inhabiles reddere. Si enim essent habiles (ait Sanchez) ad sponsalia, non dicitur omnino inhabiles. Confirmat, nam tunc solum, si non valet, ut agitur, valet meliori modo, quo patet, quando est defectus ex parte causæ efficientis, ut est in matrimonio Impuberum, quando est defectus ex parte efficientis, & formæ, ut est in casu nostro, in quo indigentibus inhabiles reddit illas personas, & requiritur publicitatem illam, tanquam formam, contrahitur illa sponsa actus; vnde, quia ejusmodi actui resistit Ita Tridentini, non potest ex illo oriri obligatio sponsalium.

7. Præter citatos, hanc etiam sententiam Impuberibus, de marr. cap. 1. §. 7. citans pro eo 31. Dicitur addens, non posse hoc matrimonium, etiam si jure fuerit, & etiam si accesserit postea copula, patet de sponsalia, quia illud totum, quantum, quantum est actus nullus ex Tridentino; ex actu autem nullo, non potest procedere potest effectus.

8. Nihilominus Averl. q. 8. sect. 3. V. Si law citans se Navarr. & præterea Cordubam, Coninch. Layman, Rebullum, (quibus adde alios apud Bossium, & alios) testes declarationem Sacre Congregationis, ait valere tunc, ut sponsalia, æquè proflus ac valet in Impuberibus Ratio potissima est, quia fundamentum, quo innititur est Sanchez, non videtur solidum; nam Tridentinum

De eo, qui septennium non complevit.

inhabiles omnino reddidit Fideles ad contrahendum matrimonium clandestinè, non verò sponsalia: scilicet non abstinuit vim obligationis per modum sponsalium imbibitam in matrimonio clandestino, sed valorem dumtaxat matrimonii de presenti. Ius ergo Tridentini resistit contractui clandestino, ut matrimonium est, non verò, ut est promissio sponsalium: Quare negandum est illud, quod assumit Sanch. in Confirmatione, nimirum, quod ex personarum, tunc sunt inhabiles ad sponsalia, & quod tunc desit forma data à Tridentino, Tridentinum enim solum eas personas reddidit inhabiles, & cum formam dedit, pro matrimonio tantum, non pro sponsalibus in eo contractu inhibitis.

9. Prior ex dictis sententiis videtur probabilior, quia, dum absolute loquitur Tridentinum, absolute nullum totum aut quoad omnes partes quomodocunque imbibitis refellit, nihilominus posteriori probabilitatem suam ne deuegemus.

10. Quod si clandestinè contrahentes habeant intentionem faciendi sponsalia, si non possint validum facere matrimonium, etiam Sanch. loc. c. n. 6. concedit, tunc fieri valida sponsalia, sed magis consequenter negat Bossius, l. c. quia sic contrahentes non promittunt sponsalia externis verbis, seu signis externis, sed solum interne, quod ex supra dictis ad validitatem non sufficit; verba enim illa clandestini Matrimonii, cum actum omnino nullum, ex sententia Sanchez, & ipsius Bossii, continent, videntur non posse intentionem promissionis sponsalium legitime significare.

§. V. Absoluta sponsalia, & non conditionata. Remissive.

De his agitur commodius cum de consensu ipsius contrahentis Matrimonii, Deo favente, infra Tr. 4. de Consensu c. 5. disputabimus.

CAPVT III.

Quis possit Sponsalia contrahere?

Hic solum duo difficultatem habent, Primo, an possit quis in quacunque ætate, Secundo, an possit quis impedimento aliquo laborans, validè inire sponsalia.

§. I. Ætas, quandomam, irritat sponsalia.

1. Questio potest esse Primo, de eo, qui septennium complevit, sed nondum est pubes. Secundo, de eo, qui illud non complevit.

De eo qui septennium complevit.

Dico Primo. Qui septennium complevit, quamvis nondum pubes, validè, & licitè sponsalia contrahit, si usus rationis est compos (nam impositus rationis etiam septennium maior, non est aptus ad sponsalia, ut supra vidimus.) Ita Sanctus Thomas, in 4. d. 27. q. 2. art. 2. omnesque fere Theologi, quidquid dicant Sylvest. V. Matr. sec. 4. §. 6. V. Sponsalia quæst. 3. alique perpauci, requirunt ad sponsalia eandem ætatem, quæ requiritur ad Matrimonium. Ratio nostre doctrinæ est, quia licet sit determinata ætas pro Matrimonio, pro quo iura requirunt pubertatem, scilicet duodecimum annum completum in femina; decimumquartum item completum in viro; tamen pro sponsalibus expresse conceditur sufficere, (C. Lit. & C. A. cessu. De desponsat. impub. & alibi) tum pro feminis, tum pro viris septennium completum. Hujus autem rei congruentia est; quia ad Matrimonium, quod ex se est indissolubile, maturiore opus est iudicio, quam ad sponsalia, quæ rescindi ex multis causis possunt.

2. Dico Secundo. Minor septennio carens usu rationis invalidè inire sponsalia. Patet id ex dictis supra, c. 2. §. 1. n. 2. & habetur in iur. C. unic. De Disp. impub. in 6.

3. Dico tamen Tertio. Idem Minor septennio, si usus rationis polleat; etiam si cum usu per miraculum receperisset, validè, & licitè contrahit sponsalia. Hoc dictum magis est controversum, quam præcedens; nam aliqui cum Averfa q. 8. matr. sec. 7. V. Dicendum tamen, requirunt, præter usum rationis, ætatem septennii completi. Aliqui apud Dianam, ut S. Th. l. c. ad Septimum, & apud eundem Averfam, Diana p. 3. tr. 4. resol. 274. præter dictum usum, requirunt ætatem, sicut proximam septennio. Sed nos cum Sanch. lib. 1. matr. disp. 18. n. 14. Pontio, l. 12. c. 5. & Leandro de matr. d. 1. q. 28. alios citans, requirimus usum solum rationis; fatemur tamen propter aliquos Textus; quos prædicti Doctores inducunt, ipsorum sententiam esse probabilem. Ratio nostra potissima est, quia, quando ius sive concedit, sive præscribit pro sponsalibus septennium; Ideo præscribit; quia tunc præsumit in Sponsis usum rationis necessarium ad illa contrahenda: propterea sicut, ideo præscribit ætatem pubertatis pro Matrimonio; quia tunc præsumit potentiam ad generandum; Si ergo iam habetur sufficiens usus rationis ante septennium, sufficienter iura servabuntur, sicut i proportionaliter iura, quæ requirunt pubertatem pro Matrimonio sufficienter servantur etiam ante pubertatem, quando ante illam constat, quod malitia suppleat ætatem, ut cum communi docet idem Sanch. l. 7. matr. disp. 104. num. 5. & n. 15.

4. Illud est notandum cum eodem, lib. 1. matr. disp. 16. num. 10. ante septennium non esse sponsalia, nisi appareat, & in foro externo, nisi probetur Sponsos esse compotes usus rationis, sed, post septennium completum, esse sponsalia; nisi appareat, seu probetur eos rationis non esse capaces. Ratio est, quia post septennium præsumitur usus rationis; antea vero præsumitur carentia usus rationis.

5. Dixi, validè & licitè; Et quidem, quod validè, iam probatum est, quod verò etiam licitè, probatur quia, si ex una parte ea sunt valida, ut vidimus; cum ex alia parte nullum ius sit in contrarium, non est, unde oriri debeat culpa, sive venialis, sive mortalis: & certè licet à Pontio lib. 7. matr. c. 65. n. 3. putetur iure Matrimonium ante pubertatem esse mortale, quod negat Sanchez lib. 1. matr. d. 17. n. 5. & 6. (& intellige, quando inire exercendum post pubertatem) tamen utique conveniunt, non esse peccatum sponsalia contrahere, ante septennium. Consonat in utroque dicto Leander loc. c. quæst. 29. & quæst. 30.

6. Dices, Qui pollet ratione sponsalia celebrat ante septennium, imo etiam post, sed ante pubertatem, potest deinde statim, ac pubertatem attigerit ex sua mera voluntate, illa dissolvere, ut mox dicemus, & docet Sanch. lib. 1. disp. 51. n. 9. & 14. ergo videtur illicitum esse, ea tunc contrahere. Probatur consequentia, quia Sponsis conceduntur ex probabili sententia oscula, & amplexus; at illicitum videtur, ipsis hæc concedi propter sponsalia, & deinde eisdem liberè eadem sponsalia posse dissolvere.

7. Respondeo cum Averfa, q. 8. matr. sec. 7. §. 5. Ad Textum vero, etiam ex voluntate utriusque possunt rescindi sponsalia inita inter puberes, ut infra videbimus, & tamen his eadem oscula, & amplexus conceduntur. Ergo argumentum hoc ab omnibus est dissolvendum. Dissolvi autem facile potest, quia inconveniens non est, ius osculandi tandiu durare, quandiu durant sponsalia, quibus rescissis, deperdatur, & Ius: Sicuti durante contractu, v.g. census, adest ius in Creditore exigendi pensionem, quo tamen rescisso, & Ius exigendi rescinditur.